

ÚTIJELENTÉS

Kiküldő szerv: Országos Széchényi Könyvtár
Főhatóság: Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Kiküldött:

Gazdag Tiborné csoportvezető
a Magyar ISSN Nemzeti Központ igazgatója
Országos Széchényi Könyvtár, Gyűjteményfejlesztési és Feldolgozási Igazgatóság, Periodikafeldolgozó osztály
Költségek fedezése: kiküldött

A kiküldetés helye:

Párizs, Franciaország

A kiküldetés ideje:

2006. március 12-15.

A kiküldetés célja:

részvétel nemzetközi munkacsoport tevékenységében,
az ISO 3297:1998, *International Standard Serial Number (ISSN)* szabvány felülvizsgálatában

6th Meeting of the

ISO/TC 46/SC 9/WG 5 (Revision of ISO 3297) ISSN Standard Revision Working Group

*

ISO/TC 46/SC 9/WG 5 (ISO 3297 felülvizsgálat) ISSN Szabvány Revíziós Munkacsoportjának

6. Ülése

2006. március 13-14.

Helye:

ISSN International Centre, Paris
20 rue Bachaumont, 4th floor, meeting room, 75002 Paris, France

A projekt honlapja:

<http://www.nlc-bnc.ca/iso/tc46sc9/wg5.htm>

Rendező fél:

ISSN International Centre, Paris

Tel.: (+33 1) 44 88 22 20

Fax: (+33 1) 40 26 32 43

Honlap: <http://www.issn.org>

A tárgyalás nyelve: angol

Részvevők:

ISO tagszervezetek delegált szakértői

(országok szerinti betűrendben)

Név	Ország	Intézmény
Yvette Diven	Amerikai Egyesült Államok	Bowker
Ed Pentz	Amerikai Egyesült Államok	Crossref
Regina Reynolds	Amerikai Egyesült Államok	LC-NSDP, ISSN US
Eva Jerabkova	Cseh Köztársaság	STK, ISSN Czech Republic
Robina Clayphan	Egyesült Királyság	British Library / BSI (British Standards Institution)
Cliff Morgan	Egyesült Királyság	Wiley / BSI (British Standards Institution)
Frédérique Flamerie de Lachapelle	Franciaország	BnF, ISSN France
Françoise Pellé	Franciaország	ISSN IC igazgató ; a WG5 elnöke
Alain Roucolle	Franciaország	ISSN IC
Pierre Godefroy	Franciaország	ISSN IC
Marie-Martine Guillabert	Franciaország	AFNOR, ISO/TC46 titkár
Jasenska Zajec	Horvátország	NUL, ISSN Croatia
Jane Thacker	Kanada	ISO/TC46/SC9 titkár
Elizabeth Gazdag	Magyarország	Országos Széchényi Könyvtár, ISSN Hungary
Hartmut Walravens	Németország	ISBN
Zofia Johansen	Norvégia	Nasjonalbiblioteket, ISSN Norway
Miguel Duarte Barrionuevo	Spanyolország	AENOR
Agnet Holmenmark	Svédország	Royal Library, ISSN Sweden

Meghívott szakértők

(országok szerinti betűrendben)

Név	Ország	Intézmény
René Lloret	Franciaország	CISAC (International Confederation of Societes of Authors and Composers)
Paul Mostert	Hollandia	Elsevier

Szakmai beszámoló

2006. január 30-án lezárult az ún. bizottsági szabványtervezet (*Committe Draft*) körözésre bocsátásakor kitűzött 3 hónapos szavazási és hozzászólási határidő, melynek folyamán az ISO tagtestületek (csak a teljes jogúak!) tanulmányozhatták és véleményezhették az ISO/TC 46/SC 9/WG 5 munkacsoport által összeállított CD 3297 tervezet szövegét és az azt kísérő/magyarázó, háttér-információkat tartalmazó dokumentumot. Az érintett 27 tagszervezetből 4 nem válaszolt a szavazási felhívásra, 22 jóváhagyta a tervezetet, és egy, a BSI (British Standards Institution) elutasította azt. Hozzászólások érkeztek 8 tagszervezettől, továbbá a GS1 (korábban: EAN), a DOI és az észt szabványügyi testület (nem teljes jogú ISO tagtestület) részéről.

A kb. 24 oldalnyi észrevételt a szabványtervezet vonatkozó szövegének/szabályainak sorrendjébe rendezve tekintette át a munkacsoport. Mindenek előtt abban kellett megállapodni, hogy mely (a hozzászólók által hiányolt) utasítások nem kaphatnak helyet – jellegüknél fogva – a majdani szabványban. Ezek a következő témákkal kapcsolatos kérdések:

- a MARC21 rekordszerkezet;
- az ISSN azonosító új (a különböző hordozókon megjelenő verziókat összefogó) funkciójának gyakorlati alkalmazása, illetve annak részletei;
- az új funkcióval felruházott azonosító kijelölésének módszere, technikai megvalósítása;
- az új funkció ellátására kijelölt azonosítókról adandó tájékoztatási feladatok ellátása, illetve azok gyakorlati előírásai.

A bizottsági tervezet véleményezői számára a fő problémát a „hordozó-semleges” ISSN, az MNI (Medium-Neutral ISSN) bevezetése okozta, pontosabban az, hogy egyazon számjegyek sorozata két egymással ellentétes funkciót láthat el: hol egyediségét, megkülönböztető jellegét alkalmazzuk azonosítóként (hagyományos ISSN funkció) – hol összegző, közös szerepben, kapocsként használjuk hordozó-független szám gyanánt (MNI). Ebből következően, egyesek a hagyományos ISSN azonosítótól minél inkább megkülönböztetve – mások azzal még inkább rokonítva szeretnék látni az új fogalmat mind a szabványban, mind saját adatbázisaikban. Továbbmenve, az új szerepre kijelölt ISSN elnevezésében is egyesek még inkább hangsúlyosabbá tennék az ISSN megnevezést: azt kiírva szeretnék látni és nem egy másik betűszóban elrejtve (azaz MNI helyett: MN-ISSN), vagy: az ISSN betűszót az elnevezés élére állítva szerepeltetnék (ISSN-MN); – mások ellenben, mint a nemlegesen szavazó BSI, egyáltalán nem helyeslik az ISSN betűszó beépítését, használatát az új fogalom megnevezésében.

A munkacsoport kompromisszumkészségét jelzi, hogy (ezúttal is) újabb megnevezés(ek) bevezetésével próbálkozott: pl. „mester-”, „generikus-”, „kulcs-ISSN”. Végül a „linking ISSN” kifejezés, magyarul „kapcsolódó-ISSN” (vagy „kapcsoló-ISSN”) vagy „link-ISSN” (vagy „ISSN-link”) használatát támogatta a bizottság. Továbbá, eleget téve a magyarázatok és pontosítást igénylő hozzászólók kérésének, a tervezet vonatkozó szövegezését úgy alakította át a munkacsoport, hogy világosan érthető legyen: nem egy új azonosító számot kíván a szabvány létrehozni, ezért nincs szükség új, eltérő szintaktikai szerkezet alkalmazására sem, csupán egy új, kiegészítő funkció betöltését teszi lehetővé azzal, hogy a többféle hordozón megjelenő időszaki és integrálódó kiadványok egyedi azonosítói közül egyet kijelölve, azon keresztül kívánja biztosítani az összes verzió együttes kereshetőségét, egyidejű megtalálását, azaz közös elérhetőségét.

Mindenütt e funkció kiemelésére törekedve alakult át a szöveg, valamint a vonatkozó szakasz és függelék címe is. A hangsúlyeltolódás azonban azzal a következménnyel járt, hogy az előző körben megszavazott bizottsági tervezet által használt „hordozó-semleges” (Medium-Neutral) kifejezés (és a belőle alkotott betűszó: MNI) végleg eltűnt a szabványtervezetből. Ezzel kérdésessé válhat, hogy

a korábban jóváhagyólag szavazó ISO tagszervezetek továbbra is támogatják-e a jelentős szóhasználati változáson átesett tervezetet: a koncepció ugyan tulajdonképpen változatlan maradt, de annak kifejeződése teljes mértékben átalakult. A szövegezés mentségül szolgál, hogy az egyértelmű, világos kifejezés igénye hozta létre a mélyreható változásokat. Az esetleges heves tiltakozásokat elkerülendő, a munkacsoport tagjai a vonatkozó részletek kivonatát a tervezetben történő véglegesítés előtt megismertethetik hazai partnereikkel, szakértőikkel, és előzetesen kérhetik véleményüket.

Átírássra került a (korábbi nevén MNI-t tárgyaló) 7. szakasz és a hozzá kapcsolódó *B függelék*. Az útmutatások kiegészítésként tartalmaznak a címváltozásokkal összefüggő, új, megfelelő „kapcsoló-ISSN” kijelölésének előírását is. Az „ISSN-link” kijelölését, a verzióhoz történő hozzárendelését minden olyan esetben el kell végezni, amikor a funkcióra kijelölt ISSN-hez tartozó verzió lényeges címváltozáson megy keresztül, és új egyedi ISSN azonosítót kell hozzá kiutalni.

További lényeges változások:

- Egyesítve kerülnek átszerkesztésre a *C függelék* táblázatai, melyek eddig elkülönítve tartalmazták az ISSN kéréséhez, és az *ISSN Regiszter* építéséhez előírt metaadatok felsorolását.
- Az *E* és *F függelék*ek összevontan jelennek majd meg az újabb tervezetben, azaz együttesen kerül bemutatásra az ISSN egyedi funkciójában és összekapcsoló szerepében történő alkalmazása, az eddigieknél jóval rövidebben és lényegre törőbben.

A munkacsoport minden egyes hozzászólásra kidolgozta válaszát, amelyeket írott formában, az átdolgozott DIS nemzetközi szabványtervezettel (*Draft International Standard*) együtt terjeszt az ISO illetékes titkársága elé 2006. április 30-ai határidővel újbóli szavazásra bocsátás céljából. A következő szavazási ciklus idején az ISO honlapján a bizottság egy *FAQ* dokumentumot is közzé kíván tenni. Ez a leggyakrabban felmerülő olyan kérdésekre reagál majd, melyek kifejtése nem a szabvány tárgya, de várhatóan visszatérően problémákat okoznak majd a tervezet fogadtatása során a véleményezők részéről. Szintén a honlapon kap majd helyet egy a gyakorlati alkalmazási kérdésekkel foglalkozó, útmutató jellegű dokumentum is (*Implementation Guidelines*).

A jelenlegi tervek szerint a DIS szakasz 2006. szeptember 31-én zárul le, melyet követően újabb összegző munka kezdődik, majd következik – várhatóan 2006 novemberében – az észrevételek megtárgyalása a munkacsoporton belül, és a szabványtervezet szükséges módosításainak bevezetése a tervezet véglegesítése, az *FDIS (Final Draft International Standard)* körözése előtt.

Budapest, 2006. március 20.

Gazdag Tiborné csoportvezető
Magyar ISSN Nemzeti Központ ig.